

Με την κατάρρευση του κομμουνισμού στην Ανατολική Ευρώπη, η άρχουσα ιδεολογία του Μαρξισμού-Λενινισμού αντικαταστήθηκε από διάφορες ιδεολογικές δυνάμεις. Μία από αυτές ήταν και ο εθνικισμός. Στην ΠΓΔΜ, σταδιακά και με την «απόσυρση» των σοσιαλιστών στις διάφορες θέσεις της εξουσίας, η άκρα δεξιά μέσω του VMRO άρχισε να παίρνει την θέση τους. Έτσι λοιπόν έχουμε από τα τέλη της δεκαετίας του 90 μία σταδιακή μετάλλαξη του άκρατου εθνοπολιτιστικού εθνικισμού σε μία έκρηξη εθνικού σωβινισμού.

Η ακραία εθνικιστική υστερία που υπάρχει αυτές τις μέρες στους Σλαβομακεδόνες, με τη ανέγερση των δύο αγαλμάτων στο κέντρο των Σκοπίων είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Ο ακροδεξιός Γκρουέφσκι, συνεχίζοντας το πρόγραμμα «αρχαιοπληξίας» του Σλαβικού πληθυσμού του πολυεθνικού κράτους της ΠΓΔΜ, έκανε το επόμενο βήμα και πλέον ο Σλαβομακεδονισμός συναντά τον «εθνικό σωβινισμό».

Ο εθνικός σωβινισμός τρέφεται από ένα...

συναίσθημα έντονου, ακόμη και υστερικού εθνικιστικού ενθουσιασμού γράφει ο Andrew Heynwood (Political Ideologies, 2007, σελ 246). Το άτομο ως ξεχωριστό, ορθολογικό ον εξαλείφεται εντελώς από την το κύμα του πατριωτικού αισθήματος, που εκφράζεται με την επιθυμία για επίθεση, επέκταση και πόλεμο. Ο Γάλλος εθνικιστής Charles Maurras (1868-1952) απεκάλεσε αυτόν τον έντονο πατριωτισμό «ολοκληρωτικό εθνικισμό», οποίος σημαίνει ότι άτομα και ανεξάρτητες ομάδες χάνουν την ταυτότητα τους μέσα σε ένα πανίσχυρο «έθνος», το οποίο έχει μια ύπαρξη και σημασία πέρα από τη ζωή κάθε μεμονωμένου ατόμου. Τέτοιος μαχητικός εθνικισμός συνοδεύεται συνήθως από μιλιταρισμό. Η στρατιωτική δόξα και κατάκτηση είναι οι απόλυτες αποδείξεις του εθνικού μεγαλείου και είναι ικανές να γεννούν έντονα συναισθήματα εθνικιστικής αφοσίωσης.

Έτσι λοιπόν με τα αγάλματα το καθεστώς Γκρουέφσκι, προσπαθεί να νουθετήσει τον Σλαβικό πληθυσμό, με τις πολεμικές αξίες της απόλυτης αφοσίωσης, της ολοκληρωτικής αφιέρωσης και τις οικειοθελούς αυτοθυσίας. Όταν η τιμή ή η ακεραιότητα του έθνους αμφισβητείται, οι ζωές των απλών ανθρώπων γίνονται ασήμαντες είναι μία από τις θέσεις του εθνικού σωβινισμού.

Ο εθνικός σωβινισμός έχει μια ιδιαίτερα δυνατή απήχηση στους περιθωριοποιημένους και

αδύναμους, στους οποίους ο εθνικισμός προσφέρει την προοπτική της ασφάλειας, του αυτοσεβασμού και της υπερηφάνειας. Ο μαχητικός ή ολοσχερής εθνικισμός προϋποθέτει μια αυξημένη αίσθηση «του ανήκειν» σε μια ξεχωριστή εθνική ομάδα. Τέτοιο έντονο εθνικιστικό συναίσθημα συνήθως διεγείρεται από «αρνητική ενσωμάτωση», την περιγραφή ενός έθνους ή μιας φυλής ως απειλή ή ως εχθρό. Απέναντι στον εχθρό, το έθνος συσπειρώνεται και βιώνει ένα έντονο αίσθημα της δικής του ταυτότητας και σημασίας. Ο εθνικός σωβινισμός των Σλαβομακεδόνων γεννιέται επομένως από μια σαφή διάκριση ανάμεσα σε «αυτούς» (Βούλγαροι και Έλληνες) και «εμάς». Χρειάζεται να υπάρχει ένα «αυτοί» για να χλευάζουμε ή να μισούμε ούτως ώστε να σφυρηλατείται η αίσθηση του «εμείς». Στην πολιτική, ο εθνικός σοβινισμός συχνά εμφανίστηκε στις ρατσιστικές ιδεολογίες, οι οποίες διαιρούν τον κόσμο στους «δικούς μας» και τους «άλλους», όπου οι «άλλοι» γίνονται αποδιοπομπαίος τράγος για όλες τις συμφορές και τις απογοητεύσεις από τις οποίες υποφέρουν οι «δικοί μας». Συνεπώς, μόνο σύμπτωση δεν είναι το γεγονός ότι σοβινιστικά πολιτικά δόγματα αποτελούν γόνιμο έδαφος για τις φυλετιστικές ιδέες. Το VMRO του ακροδεξιού Γκρούεφσκι χτίζει πάνω σε αυτόν τον εθνικό σωβινισμό. Για τους Σλαβομακεδόνες είναι οι Έλληνες που κλέβουν την ιστορία τους και οι Βούλγαροι την γλώσσα τους.

Όλες οι μορφές εθνικισμού θέτουν το ζήτημα της ταυτότητας. Με όποιους πολιτικούς στόχους κι αν σχετίζεται ο εθνικισμός, τους αναπτύσσει πάνω στη βάση ενός αισθήματος συλλογικής ταυτότητας, που συνήθως κατανοείται ως πατριωτισμός. Για τον πολιτικό εθνικιστή, «αντικειμενικοί» παράγοντες όπως η εδαφική επικράτεια, η θρησκεία και η γλώσσα δεν έχουν μεγαλύτερη σημασία από αντίστοιχους «υποκειμενικούς», όπως η βούληση, η μνήμη και η πατριωτική αφοσίωση. Ο εθνικισμός, επομένως, όχι μόνο αναπτύσσει πολιτικούς σκοπούς, αλλά επίσης λέει στους ανθρώπους το ποιοι είναι: τους παρέχει μια ιστορία, σφυρηλατεί κοινωνικούς δεσμούς και ένα συλλογικό πνεύμα, και δημιουργεί μια αίσθηση πεπρωμένου μεγαλύτερη από την ατομική ύπαρξη.

Συγκεκριμένες μορφές εθνικισμού, ωστόσο, είναι λιγότερο στενά συνδεδεμένες με φανερές πολιτικές διεκδικήσεις απ' ότι άλλες. Αυτό ιδιαίτερα ταιριάζει στην περίπτωση του εθνοπολιτισμικού εθνικισμού των Σλαβομακεδόνων. Ο εθνοπολιτισμικός εθνικισμός είναι μια μορφή εθνικισμού που δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αναγέννηση του έθνους ως ξεχωριστού πολιτισμού, και όχι τόσο ως διακριτής πολιτικής κοινότητας. Οι πολιτισμικοί εθνικιστές θεωρούν το κράτος ως δευτερεύουσας σημασίας, ή ακόμη και ξένη οντότητα. Ο ρόλος του εθνικισμού είναι συνεπώς να αναπτύσσει την προσοχή και την εκτίμηση της κουλτούρας και των παραδόσεων του έθνους.

Δυστυχώς ο εθνικός σωβινισμός των Σλαβομακεδόνων είναι φανερό ότι είναι ένας δρόμος χωρίς γυρισμό. Όπου και εάν κοιτάξεις στην ιστορία, όπου υπήρξε εθνικός σωβινισμός έχουμε και εκρήξεις παρόμοιων κινημάτων όπως ο πανσλαβισμός, αντισημιτισμός και ο παγγερμανισμός. Είναι λοιπόν φανερό ότι ο Σλαβομακεδονισμός της ΠΓΔΜ από Εθνοπολιτισμικός εθνικισμός, μεταλλάχτηκε σε εθνικό σωβινισμό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:Ως βιβλιογραφία χρησιμοποιήθηκαν τα βιβλία του Andrew Heywood «Political Ideologies, 4η έκδοση» και «Πολιτικές Ιδεολογίες, 3η έκδοση». πηγή: [Akritis](#)